

TOMASZ BOJARCZUK, JERZY ZIELIŃSKI

Kolumnowa forma gledicji (*Gleditsia* L.) w Arboretum Kórnickim

W Arboretum Kórnickim rośnie jeden okaz gledicji wyróżniający się kolumnowym pokrojem korony. Jego konary są skierowane nieomal pionowo do góry, co nadaje temu drzewu wygląd szerokiej kolumny o wysokości około 10 m i nieco ponad 4 m szerokości (ryc. 1).

W okresie wegetacji osobliwy wygląd tego drzewa podkreślają również długie, lekko zwisające liście. Listki ich są bardzo zmienione pod względem wielkości, posiadają mniej lub bardziej postrzępione brzegi, a ponadto widoczne są na nich jasnozielone, nieregularne plamy. Uwagę zwraca także pierwszy z ukazujących się wiosną liści. Jest on najczęściej nie podzielony, a przy tym charakterystycznie łyżkowato wygięty (ryc. 2).

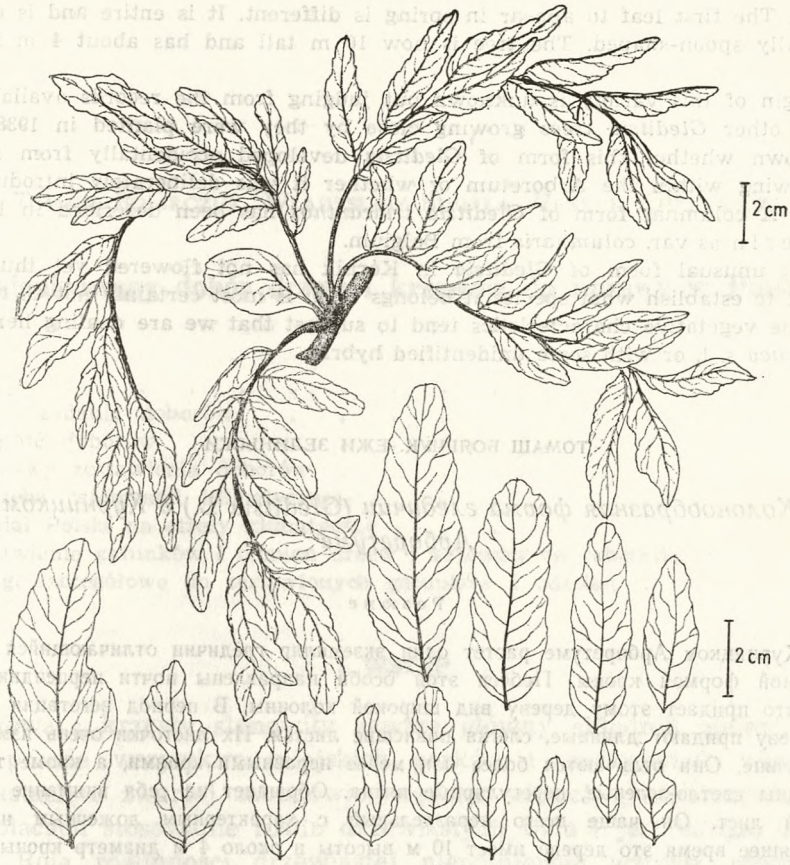
Pochodzenie tej osobliwej odmiany jest nieznane. Sądząc z zachowanej dokumentacji kilku innych drzew różnych gatunków gledicji, rosnących tuż obok, nasiona ich były sprowadzane w latach 1933 - 1936, a do kolekcji posadzono je w 1938 r. Tak więc obecnie drzewa te liczą około 45 lat. Nie wiadomo czy wspomniana forma powstała przypadkowo z wysiewu nasion w Arboretum Kórnickim, czy też sprowadzono ją celowo spoza terenu Kórnika. Kolumnowa forma gledicji została opisana w początkach bieżącego stulecia przez Sch w e r i n a (1913) jako *Gleditschia triacanthos* var. *columnaris* na podstawie okazu rosnącego w okolicy Löwen w Belgii. Opis ten jest jednak lakoniczny i dotyczy wyłącznie budowy korony, stąd ustalenie stopnia podobieństwa formy rosnącej w Arboretum Kórnickim i okazu opisanego z Löwen wymagałoby bezpośredniego ich porównania.

Oryginalna forma gledicji rosnąca w Kórniku dotychczas nie kwitła i trudno jest definitywnie ustalić jej przynależność gatunkową. Z całą pewnością nie może być zaliczona do *G. triacanthos*. Cechy wegetatywne wskazują raczej na to, że mamy do czynienia z *G. japonica* s. l. bądź z jakimś bliżej nie znanym mieszańcem tego gatunku.

Ryc. 1. Kolumnowa forma glediczji w Arboretum Kórnickim (fot. T. Bojarczuk)

Kolumnowe formy glediczji są praktycznie nie znane w uprawie i poza wzmianką Schwerina nie są wymienione w żadnym z powszechnie znanych podręczników dendrologii.

Ryc. 2. Fragment pędu oraz zmienność listków kolumnowej formy glediczy (rys. J. Zieliński)

LITERATURA

1. Schwerin F. — 1913. *Gleditschia triacanthos columnaris* (Schwerin). W: Neue Gehölze, Mitt. Deutch. Dendrol. Gesellsch. 22: 322.

TOMASZ BOJARCZUK, JERZY ZIELIŃSKI

A columnar form of Gleditsia L. in the Kórnik Arboretum

Summary

In the Kórnik Arboretum there grows one specimen of *Gleditsia* with a characteristically columnar crown form. Its branches are directed almost vertically upwards which gives the tree an appearance of a wide column. During vegetation the long slightly drooping leaves are another noticeable feature. The leaflets are very variable in size, have more or less serrate margins and irregular light green

patches. The first leaf to appear in spring is different. It is entire and is characteristically spoon-shaped. The tree is now 10 m tall and has about 4 m in diameter.

Origin of this variety is unknown but judging from the records available for several other *Gleditsia* trees growing close by they were planted in 1938. It is not known whether this form of *Gleditsia* developed accidentally from natural seed sowing within the Arboretum or whether it was deliberately introduced in Kórnik. A columnar form of *Gleditsia triacanthos* has been described in 1913 by Sch w e r i n as var. *columnaris* from Belgium.

This unusual form of *Gleditsia* in Kórnik has not flowered yet thus it is difficult to establish what species it belongs to. It is most certainly not *G. triacanthos*. The vegetative characteristics tend to suggest that we are dealing here with *G. japonica* s. l. or with some unidentified hybrid.

ТОМАШ БОЯРЧУК, ЕЖИ ЗЕЛИНСКИ

Колонообразная форма гледичии (*Gleditsia* L.) в Курницком Арборетуме

Резюме

В Курницком Арборетуме растет один экземпляр гледичии отличающийся колонообразной формой кроны. Побеги этой особи направлены почти перпендикулярно вверх, что придает этому дереву вид широкой колонны. В период вегетации особый вид дереву придают длинные, слегка повисшие листья. Их листочки очень изменчивы по величине. Они отличаются более или менее неравными краями, а кроме того на них видны светло-зеленые, нерегулярные пятна. Обращает на себя внимание первый весенний лист. Он чаще всего нераздельный с характерным ложечным изгибом. В настоящее время это дерево имеет 10 м высоты и около 4 м диаметр кроны.

Происхождение этой разновидности неясно. На основании сохранившейся документации касающейся нескольких других, растущих вблизи, гледичий можно предполагать, что они были посажены в 1938 году. Не известно возникла ли вышеупомянута форма случайно после посева семян в Курницком Арборетуме, или ее выписали сюда намеренно.

Колонообразная форма *G. triacanthos* была описана в 1913 году в Бельгии Шверином (Sch w e r i n, 1913) как var. *columnaris*.

Оригинальная форма гледичии с Курника до сих пор не цвела, поэтому трудно однозначно определить ее видовую принадлежность. Во всяком случае это не *G. triacanthos*. Вегетативные признаки указывают на то, что можем иметь дело с *G. japonica* s.l. или с каким то ближе неизвестным гибридом этого вида.